

Linge-reconstructie zichtbaar in het landschap

In de Kraaienstraat ter hoogte van de kruising met de Linge zijn de brug en stuw niet te missen. En in Angers Verleden nr. 4 wordt op een foto, die is genomen bij de Krakkedel ter hoogte van de boerderij van voorheen de familie Bosman, de oude loop van de Rijnwetering getoond. Maar er zijn ook nog andere herkenningspunten in het landschap.

Wanneer je aan het eind van de Kampsestraat rechtsaf het Linge fietspas op rijdt of wandelt, bevindt zich in de volgende min of meer haakse bocht voor het bruggetje richting Haalderen/Bemmel links de 'samenkomst' van de vroegere Waalwetering en de Rijnwetering. Dit gebied is gemarkeerd door een verbreding van de Linge, in de vorm van een min of meer vierkante waterpartij met eilandje en (riet)begroeiing. Maar het meest zichtbaar is het oude tracé nog wel vanaf de Gendtse kant; vanuit de Broeksestraat.

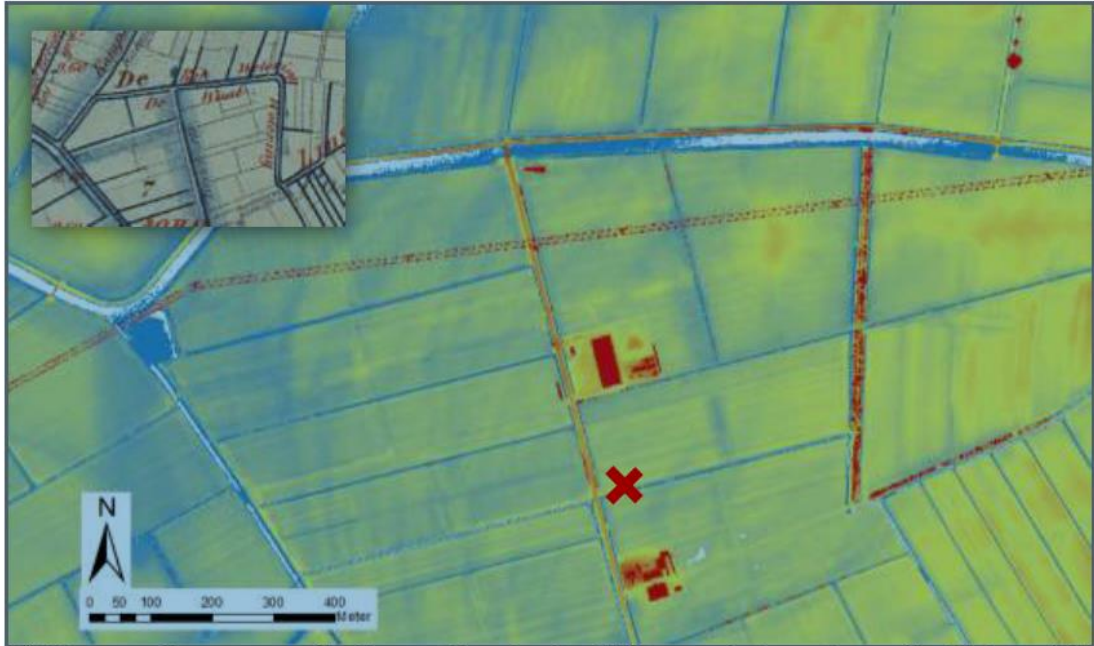

Afb. 36 (E) De oude loop van de Linge tussen Gendt en Angeren. Een strook met opgaand geboomte markeert de plaats waar ooit de Linge stroomde, of beter: de Waalwetering en Rijnwetering. Mogelijk gaat het hier om de oude Weteringsewal, tussen beide weteringen, die na het verleggen van de Linge in de jaren 1950 aan zijn lot is overgelaten en vol gegroeid is. De locatie is niet te bereiken, anders dan door het bouwland. Rechts is in de verte nog net een enkele toren van kasteel Doornenburg zichtbaar, dat deze contreien al eeuwen bewaakt. De kades overtreffen het kasteel echter hoogstwaarschijnlijk in ouderdom.

Beplanting

langs de oude Linge, gezien vanaf de Broeksestraat

In een masterscriptie beschrijft B.J.G. Snippenburg de herkenbaarheid in het landschap van de Linge-aanpassingen. Hij schrijft: *“Ten noorden van het punt waar de Haalderense Zeeg in De Linge stroomt is een kade zichtbaar. De Linge vormt hier op de AHN (Actueel Hoogtelijnenbestand Nederland/HA) een lange lijn. Vóór de veranderingen in de jaren 1950 maakte de Linge hier enkele scherpe bochten. De lijnen op de AHN, in het oosten van de kaart, die hoger liggen, markeren de oude loop van de Linge. Daar loopt dwars door het gebied in noord-zuid-richting een kade, die zo’n 40 tot 60 centimeter boven de omgeving uitsteekt. Het lijkt de oude Weteringsewal te zijn die hier niet is geruimd en begroeid is geraakt. Met de aanleg van de nieuwe loop van de Linge, heeft dit deel zijn functie als wetering verloren en is – zo lijkt het – aan zijn lot overgelaten en begroeid. De min of meer noord-zuid lopende reliëflijnen ten oosten van de kade kunnen onderdeel zijn van de oude rivierloop die tot zo’n 3000 jaar geleden actief was. Deze voorbeelden laten zien dat, ondanks dat de middeleeuwen in de Over-Betuwe eindigden in 1953, er nog voldoende relictten van dit eeuwenlange waterstaatkundige verleden resteren.”*

Afb. 33 (E) Het noordoosten van de dorpspolder Gendt. Midden op de kaart is noord-zuid lopend de Broekstraat zichtbaar, gelegen op een kade die mogelijk als ontginningsbasis voor dit deel van de dorpspolder heeft gediend. Ten noorden daarvan stroomt van oost naar west de Linge. De oude loop van de Linge is rechts op de kaart nog zichtbaar; de opgaande beplanting maakt het tracé herkenbaar in het landschap. In de jaren 1950 zijn enkele scherpe bochten uit de Linge gehaald om de afwatering te bevorderen. De min of meer noord-zuid georiënteerde reliëfliijnen in het gebied zijn mogelijk restanten van een oude rivierloop die tot zo'n 3000 jaar geleden actief was. Op de plaats van het rode kruis is de foto van afbeelding 36 genomen.

Hoogtelijnenkaart die de oude Linge zichtbaar maakt

B.J.G. Snippenburg

SPOAJE OAN DE KOAJE

Inventarisatie van de kades in het polderdistrict Over-Betuwe en hun ontwikkeling tussen 1952 en 2002, Masterscriptie Landschapsgeschiedenis in het kader van het afstuderen aan de Rijksuniversiteit Groningen. Elst (Gld), 2016